

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/206/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7717212971
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 04. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2019:7717212971.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Frederiky Zozulákovvej a členov senátu JUDr. Agnesy Hricovej a JUDr. Imricha Volkaia vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti O. O. nar. XX.XX.XXXX a O.C. O. nar. XX.X.XXXX zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce deti rodičov matky U.D. L. nar. XX.X.XXXX bývajúcej v B. na ul. M.. N. č. XX zastúpenej splnomocnenou zástupkyňou JUDr. Luciou Kurajdovou OZ Pomoc v rodine P.O. Box 142 Michalovce a otca W. O. nar. XX.XX.XXXX bývajúceho v B. na ul. Š. B. č. XX v konaní o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom od odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Michalovce z 12.7.2018 č.k. 2P 172/2017-115 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok v napadnutých výrokoch o zmene úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. O. O., nar. XX.XX.XXXX a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok Okresného súdu Michalovce z 26.4.2017 č.k. 2P 37/2016 tak, že zveril mal. O. O. do osobnej starostlivosti otca, ktorý bude oprávnený maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Matku zaviazal prispievať na výživu mal. O. minimálnym výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na jedno neplnoleté nezaopatrené dieťa vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca počnúc právoplatnosťou rozsudku. Upravil styk matky s maloletým tak, že je oprávnená stýkať sa s mal. O. každý párny víkend od piatku od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod. s tým, že je oprávnená maloleté dieťa prevziať v mieste bydliska otca a v súdom stanovený čas dieťa otcovi odovzdať. Otcovi uložil povinnosť dieťa na styk s matkou riadne a včas pripraviť. Maloletého O. O. zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude oprávnená maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Otca zaviazal prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na jedno neplnoleté, nezaopatrené dieťa vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc právoplatnosťou rozsudku. Upravil styk otca s maloletým tak, že otec je oprávnený stýkať sa s mal. O. každý nepárny týždeň od piatku od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod. s tým, že je oprávnený si dieťa prevziať v súdom stanovený čas v mieste bydliska matky a v súdom stanovený čas dieťa matke odovzdať. Matke uložil povinnosť dieťa na styk s otcom riadne a včas pripraviť.

2. Rozhodol tak na základe návrhu matky doručeného súdu 26.7.2017, ktorým sa domáhala zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom. Rozsudkom Okresného súdu Michalovce č.k. 2P 37/2016-62 bola schválená súdom rodičovská dohoda, na základe ktorej boli obe maloleté deti zverené do starostlivosti otca, zo strany matky bolo určené minimálne výživné na každé z maloletých detí a styk matky s deťmi bol upravený bez obmedzenia. Matka sa domáhala zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností, nakoľko otec sa nevie riadne postarať o deti, ktoré sú poväčšine samy bez dohľadu otca a taktiež jej bráni v styku s deťmi. Maloletý O. sa vyjadril, že chce byť zverený do jej osobnej starostlivosti. Maloletý O. fajčí, cigarety mu dokonca kupuje vlastný otec. Ak deti čokoľvek potrebujú, ošatenie alebo pomôcky do školy, vždy im ich zakúpi. Otec s návrhom matky nesúhlasil,

nakoľko nemá vytvorené vhodné podmienky, aby jej mohli byť deti zverené do starostlivosti. Nemá stály príjem, matke v styku s deťmi nikdy nebránil. Uviedol, že keď je mladší syn u matky, ponecháva ho samotného do 18. hod., kedy sa vracia domov z práce. Tiež mu vadí, že matka deťom nad rámec telefonuje, stále sa ich vypytuje, kedy k nej opäť prídu. Súd vypočul 26.9.2017 obe maloleté deti len za prítomnosti kolízneho opatrovníka, kedy mal. O. uviedol, že k matke nechodí často nie z dôvodu, že by ju nemal rád alebo by bol medzi nimi nejaký problém, ale z dôvodu, že ak príde zo školy domov, je unavený. Za mamou chodí do práce. Jeho mladší brat chodí za mamou častejšie. Mamu má mladší brat veľmi rád. Keď sa od nej vracia, často plače. Mladší O. uviedol, že mama býva v bloku, v byte sa mu páči. Keď je u mamy, stará sa o neho, chodia von na prechádzky, pozerajú spolu TV alebo sa hrajú na tablete. Súd 30.5.2018 dopyčul mal. O., ktorý uviedol, že chce byť zverený matke, k otcovi bude chodiť vtedy, keď bude sám chcieť. Kolízny opatrovník navrhol zveriť mal. O. do osobnej starostlivosti matky a O. ponechať v starostlivosti otca, zároveň upraviť styk tak, aby víkendy strávili deti spoločne raz u matky a raz u otca. V odôvodnení rozsudku súd ďalej poukázal na správu kolízneho opatrovníka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce z 14.9.2017, z ktorej vyplynulo, že šetrením bolo zistené, že otec aj matka majú vytvorené vhodné podmienky pre zabezpečovanie osobnej starostlivosti o maloleté deti. Obaja sú schopní deti vychovávať a prejavili záujem o vykonávanie osobnej starostlivosti o deti aj do budúcnosti. Partnerku otca maloleté deti akceptujú, nevyjadrili žiadne výhrady k jej osobe. S maloletými deťmi bol vykonaný pohovor, pričom mal. O. uviedol, že sa mu páči u oboch rodičov, u matky sa však cíti viac spokojný a uvoľnený. Do rozhovoru sa zapojil aj mal. O., ktorý uviedol, že aj on si všimol, že po príchode maloletého brata O. od matky je smutný, uzavretý do seba, čo trvá aj niekoľko dní. Maloletý O. uviedol, že s otcom sa hrá iba niekedy, občas mu pomáha s prípravou do školy, s mamkou chodia na prechádzky, spoločne pozerajú televíziu. V závere mal. O. uviedol, že chce bývať s mamkou, k otcovi chce chodiť každý druhý víkend. Maloletý O. uviedol, že sa cíti lepšie v domácnosti otca, nakoľko toto prostredie je mu dobre známe, keďže tu vyrastal od malička. V byte matky sa cíti stiesnene, nemôže si tam púšťať nahlas hudbu, pretože musí rešpektovať susedov. V dome si môže púšťať hudbu ako hlasno chce, nikoho tým nevyrušuje. S matkou sa chce sťahovať neobmedzene, nechce, aby styk bol časovo vymedzený. Z výpovede mal. O. ďalej vyplynulo, že spočiatku matku, ale aj otca odmietal, pretože voči nim cítil zlosť. Toho času sa s matkou bude stretávať, ale nechce, aby bolo presne určené, v akom časovom intervale, chcel by sa stretávať dvakrát do týždňa. Kolízny opatrovník zároveň zisťoval u detí, ako by prijali, ak by došlo k tomu, že by bývali oddelene. Maloletý O. uviedol, že v tom nevidí problém, nakoľko s bratom sú v každodennom kontakte počas školy a následne by sa videli v čase víkendov, kedy by mal. O. prichádzal do domácnosti otca. Aj mal. O. súhlasil s tým, že mu neprekáža, ak s bratom nebudú bývať spoločne. Kolízny opatrovník ďalej uviedol, že s rodinou detí pracuje akreditovaný subjekt „Naše Slniečko“, kde z obdržaných správ vyplýva, že otec sa s návrhom matky nestotožňuje, predpokladá, že u O. sa vplyvom matky môže meniť názor na to, v ktorej domácnosti chce aktuálne žiť. Bude závisieť od aktuálnej situácie, koho z rodičov bude O. preferovať viac. Toho času maloletý jednoznačne pred sociálnym pracovníkom v prítomnosti otca opravil otca, že nehovorí pravdu ohľadom stretávania sa s matkou. Starší O. sa jednoznačne prikláňa k názoru, že chce žiť s otcom aj naďalej. V spôsobe komunikácie medzi rodičmi zmena nenastala. Aj keď nie je v záujme detí ich rozdelenie, v istých situáciách môže byť táto úprava v prospech detí za predpokladu, že súrodenecké vzťahy sa budú udržiavať stretávaním sa súrodencov u jedného alebo druhého rodiča. V ďalšom súd poukázal na záverečnú správu subjektu „Naše Slniečko n.o.“ za obdobie apríl až november 2017, z ktorej vyplýva, že s rodičmi detí pracovali vždy v tom prostredí, v ktorom sa aktuálne deti nachádzali. Boli uskutočňované individuálne návštevy, avšak spoločná konzultácia rodičov nebola možná. Rodičovské domácnosti sa od seba výrazne odlišujú, matka žije v 2-izbovom prenajatom byte v B., kde má vytvorený dostatočný priestor pre deti, domácnosť bola uprataná, mala pripravenú navarenú stravu, aj keď deti u nej neboli. Otec žije v rodinnom dome v Michalovciach, táto domácnosť je celkovo hygienicky zanedbaná, každé dieťa má samostatnú izbu, avšak v týchto izbách bolo množstvo neupratovaných a nahromadených nepotrebných vecí. U otca je zanedbávaná aj hygiena samotných detí aj ich ošatenia. Strava bola zabezpečovaná aktuálnou priateľkou otca. Cieľom bolo pracovať s rodičmi detí na zlepšení ich vzájomnej komunikácie a schopnosti dohadovať sa na starostlivosti a vo výchovných pravidlách u detí. Ďalším cieľom bolo, aby maloleté deti boli schopné slobodne a autenticky prejavovať pocity voči obojmu rodičom. Prístup matky bol vždy spolupracujúci, umožňovala návštevy v jej domácnosti, počas ktorých však mala spočiatku obviňujúce tendencie voči otcovi. Bola schopná prijímať aj spätnú väzbu k jej prejavom správania. Vyvíjala snahu riešiť rodinnú situáciu. Zo správania matky na začiatku procesu bolo zrejmé, že deti sú pre ňu veľmi dôležité, napriek tomu sa javilo, že pre ňu neboli prvoradou prioritou a nebola schopná vcítiť sa do ich prežívania. Vzhľadom k negatívnym spomienkam zo spoločného života s otcom detí sa jej prežívanie sústredilo na boj s otcom detí, voči

ktorému prejavovala odpor. Nechala sa poučiť a minimalizovala negativistické prejavy voči otcovi. U otca počas celej spolupráce vnímali dominantné stanovisko, ktoré voči nim zaujal. Bolo badať jeho negativistický a osočujúci postoj k matke, s ktorou nebol ochotný komunikovať. Dohody kontaktu matky s deťmi nerealizoval s matkou, ale s deťmi. Napriek jeho neustálym tvrdeniam, že deti môžu ísť k matke kedykoľvek, ak o to prejavia záujem, jeho správanie tomu nenasvedčovalo. Akceptuje, že matka má neobmedzený kontakt s deťmi, avšak aj v tomto je pre neho dôležité dodržiavať pravidlá, podmienky a čas tak, ako to určí on, keďže maloleté deti podľa neho nie vždy vedia odhadnúť, čo je pre nich prospešné. Striedavú starostlivosť vylúčil úplne. Deti využíval ako nástroj svojej osobnej pomsty voči matke. Rodičovské zručnosti matky neustále dehonestoval, kým svoje vyzdvihoval. Deti nenechával pri pohovore osamote a odpovedal za nich na kladené otázky. Prístup matky považoval za psychické týranie, nakoľko matka deti opakovane telefonicky kontaktuje viackrát denne, čo ich podľa jeho tvrdenia obťažuje. Je presvedčený, že jeho názor a spôsob výchovy je jediný správny, prípustný a tento svoj názor počas celej spolupráce nezmenil. Maloletý O. žil na začiatku spolupráce v domácnosti matky, avšak zmenilo sa to rozhodnutím súdu, ktorým bolo dieťa zverené do starostlivosti otca. Maloletý sa vyjadroval podľa toho, v ktorej domácnosti sa momentálne nachádzal, z čoho vyplýva motivácia dieťaťa prispôbiť sa danému prostrediu. V otcovej starostlivosti nemá stanovené vhodné hranice výchovy, otec mu umožňuje fajčiť a neobmedzene hrať počítačové hry, čo maloletému v jeho veku vyhovuje. Z pohovoru s ním je zrejmé, že nemá výraznú preferenciu žiadneho z rodičov. Matku navštevoval sporadicky. Maloletý O. žil v otcovej domácnosti a tento jeho postoj je vnímaný z jeho strany ako účelové prijatie otcovho negativizmu voči matke a spôsobom prispôbenia sa. Správanie v škole je v poriadku, nie sú s ním väčšie problémy. Postoje mal. O. sa líšia podľa prostredia, v ktorom sa nachádza, čo je vnímané ako účelová snaha prispôbiť sa. Počas spolupráce bola badať výraznejšia preferencia osoby matky. Podľa výsledkov rodinnej diagnostiky zo začiatku procesu pociťoval mal. O. voči osobe otca strach a na osobu matky bol významne pozitívne naviazaný. Pri posledných konzultáciách sa osmelil natoľko, že aj v prítomnosti otca vyjadril jednoznačný názor na to, že chce trvalo žiť s matkou. Otec na to uviedol, že toto synove pranie počuje prvýkrát, pričom maloletý mu oponoval, že mu to rozprával vždy. Maloletý O. využil možnosť a uviedol, že mu otec nedovoľuje prijímať matkine telefonáty. Osobu matky obhajoval a vyzdvihoval jej rodičovské zručnosti, ktoré považuje za lepšie ako otcove. Toho času má výrazné pozitívne puto s matkou, jej prostredie a spôsob výchovy je pre neho emočne saturujúci a jeho práním je zverenie do jeho starostlivosti. Zo záveru spolupráce je zrejmé, že medzi rodičmi pretrváva masívny konflikt a nie sú schopní konštruktívnej komunikácie. V rámci prejavov pocitov maloletých detí k rodičom nastal mierny posun v tom, že O. bol ochotný vyjadriť svoj názor. Rodinná situácia má naďalej negatívny vplyv na deti, a to najmä z dôvodu, že sú nepriamo nútení vybrať si preferenciu iba jedného z rodičov. Rodinná situácia je rovnako destabilizovaná ako na začiatku spolupráce a ani v blízkej budúcnosti sa nevidí významná nádej na jej zmenu. Spôsob komunikácie rodičov je vzájomne deštruktívny a neumožňuje utvorenie rodičovskej dohody. Za žiaduce sa považuje, aby boli v rodine presne vymedzené a definované, komu z rodičov majú byť deti zverené, jednak čas, v ktorom sa druhý z rodičov má možnosť s dieťaťom stýkať, čím by kontakt s maloletými deťmi nebol podmienený nutnosťou rodičov zakaždým sa vzájomne dohodnúť.

3. Konajúci súd právne posúdil vec podľa § 24 ods. 3, § 26, § 43 ods. 1, § 36 ods. 1, § 62 ods. 1 až 5, § 65 ods. 1, 2, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine a konštatoval, že je v záujme mal. O., aby bol zverení do osobnej starostlivosti matky, najmä s poukazom na jeho samotný vyslovený názor, ako aj s poukazom na záverečnú správu zariadenia Naše Slniečko n.o. z 1.12.2017. Psychologička, ktorá pracovala s rodinou počas obdobia apríla až novembra 2017 vyjadrila názor, že mal O. má s matkou vytvorené výrazne pozitívnejšie puto, prostredie u matky a spôsob jej výchovy je pre maloletého emočne saturujúci a je práním dieťaťa, aby bolo zverené do starostlivosti matky. Maloletý pri samotných sedeniach osobu matky favorizoval, vyzdvihoval jej rodičovské zručnosti, ktoré považoval za lepšie ako má otec. O. súd ponechal v starostlivosti otca, ktorému spôsob života u neho vyhovuje, maloletý nepreferuje žiadneho z rodičov. Styk detí s rodičmi upravil tak, aby každý víkend súrodenci trávil čas spolu buď v domácnosti otca alebo matky a tým sa bude naďalej prehľbovať ich súrodenecké puto. Zo záverov uvedenej správy tiež vyplynulo, že je potrebné, aby súd vymedzil striktný čas úpravy styku rodičov s mal. O. a O., pretože za daného stavu, aký v rodine pretrváva - spôsob komunikácie rodičov je vzájomne deštruktívny a nie je možné od nich očakávať akúkoľvek dohodu. Pri stanovení vyživovacej povinnosti vychádzal z príjmov oboch rodičov, ktoré sú takmer u oboch rovnaké, otec má príjem pozostávajúci z invalidného dôchodku a spolu so sociálnymi dávkami (prídavok na dieťa, opatrovateľský príspevok) približne 520 € mesačne, matka okolo 400 € (plus prídavok na dieťa). Mesačné výdavky oboch rodičov na bývanie, stravu sú taktiež takmer rovnaké. Mal preukázané, že

životná úroveň oboch rodičov je rovnaká. Z uvedeného dôvodu určil obom rodičom povinnosť prispievať na výživu maloletých detí minimálnym výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima na jedno nepľnoleté nezaopatrené dieťa, ktorým majú rodičia prispievať na výživu detí vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky, resp. otca počnúc právoplatnosťou rozsudku.

4. Proti tomuto rozsudku podala v zákonnej lehote odvolanie matka z dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP a navrhla, aby odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa zverenia, úpravy styku a výživného pre mal. O. a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Namietala, že súd prvej inštancie ani v najmenšej miere neprihliadal na vývinové potreby a stabilitu budúceho výchovného prostredia maloletého O.. Návrhom na začatie konania sa domáhala zverenia oboch mal. detí do jej osobnej starostlivosti. Uviedla dôležité skutočnosti, a to že otec sa o mal. deti nevie riadne postarať a deti sú väčšinou doma samé bez dozoru otca. Otec jej tiež bráni v styku s deťmi a neumožňuje, aby ich kontaktovala ani telefonicky. Nemá informácie ani o zdravotnom stave mal. O., ktorý má vážne zdravotné problémy. Má vedomosť o tom, že O. fajčí a cigarety mu dokonca kupuje jeho vlastný otec. Požíva aj alkoholické nápoje. Ona mu vždy kupuje ošatenie a dobíja mu kredit na mobil. Zo šetrenia pomerov v rodine otca, u ktorého žije ich mal. syn O. vyplýva, že hygiena bývania je na priemernej úrovni a celkovo hygienicky zanedbaná. U otca je zanedbávaná hygiena ako taká a nedá sa hovoriť ani o čistote ošatenia. Je toho názoru, že otec nedostatočne zabezpečuje výchovu a starostlivosť o mal. O., a preto žiadala, aby súd zveril obe deti do jej osobnej starostlivosti. Apelovala na súd, že maloletý O. si neplní školské povinnosti ani školskú dochádzku a podľa jej informácií má vážne zdravotné problémy, trpí problémami žalúdka a dvanástorníka. Otec o výživu a stravu mal. O. nejaví záujem v takej miere, v akej si to vyžaduje jeho zdravotný stav. Maloletý O. nemá žiadne návyky, pretože otec ho k ničomu nevedie. Chce žiť s otcom len preto, lebo mu to vyhovuje, nemá tam žiaden režim ani povinnosti, doslova nemusí nič robiť a takýto benevolentný prístup zo strany otca mu v plnej miere vzhľadom na jeho vek vyhovuje. Ona s úradmi vždy spolupracovala, umožnila návštevy v domácnosti, pretože mala veľký záujem danú situáciu riešiť. Deti sú pre ňu najdôležitejšie a chce, aby boli vychovávané k slušnosti a aby mali vytvorené dobré návyky. Otec bol počas spolupráce s úradmi dominantný a rovnako dominantné bolo aj jeho stanovisko. Vždy mal voči nej negativistický a osočujúci postoj a nikdy s ňou nebol ochotný komunikovať. Deti využíval ako nástroj svojej osobnej pomsty voči nej. Jej rodičovské zručnosti dehonestoval a naopak svoje vždy vyzdvihoval. Maloletý O., ktorý je v otcovej starostlivosti, nemá stanovené vhodné hranice výchovy, nakoľko otec mu umožňuje fajčiť a tiež mu dovoľuje neobmedzene hrať počítačové hry, čo pochopiteľne maloletému vzhľadom na jeho vek vyhovuje.

5. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že všetko, čo matka doposiaľ povedala, je len čistý blud. Prišla o bezstarostný život, keď v jeho domácnosti sa o nič nestarala a bola nezamestnaná. Ide jej len o to, aby od neho vytýkla peniaze a hlavne, aby mal. syn O. nebol doma celé dni sám a aby sa mohol o neho niekto postarať, preto žiada o zverenie mal. O., ktorý k nej nechce ísť ani veľmi chodiť. Nevie sa postarať o mal. O., takže nevie, ako by sa chcela postarať o obidvoch.

6. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že trvá na svojom vyjadrení na súdnom pojednávaní 12.6.2018. Súdom určená úprava práv je v prospech mal. detí. S rodinou detí pracujú dlhodobo, kedy bol opakovane vykonaný pohovor s mal. deťmi, ktoré prejavili záujem o takúto formu zverenia a úpravy styku. Navrhol rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

7. Matka vo vyjadrení k vyjadreniu otca uviedla, že zotrváva na zverení maloletého O. do svojej osobnej výchovy a starostlivosti. Je pochopiteľné, že O. vyhovuje žiť s otcom, keď nemá žiadne povinnosti a v jeho veku mu to pochopiteľne vyhovuje. Nemá tam žiaden režim, robí si čo chce. Nestará sa o svoj zovňajšok a o strave ani nehovorí. Kontaktovala už aj triednu učiteľku s tým, že ešte je len začiatok školského roka a O. má vymeškané hodiny. Výslovne nesúhlasí s tým, aby bol maloletý v starostlivosti otca. Opäť poukázala na správu o šetrení pomerov v rodine otca.

8. Otec vo vyjadrení k vyjadreniu matky uviedol, že nič z vyjadrenia, ktoré podala matka, sa nezakladá na pravde. K celkovej záležitosti sa už niekoľkokrát vyjadril, takže sa vyjadruje len stručne. Správu vypracovanú kolíznym opatrovníkom nemôže akceptovať, nakoľko je 2 roky stará. Mal. O. k matke odmieta ísť, má už pomaly 15 rokov, pričom motivácia matky spočíva v tom, aby dostávala výživné a rodinné prídavky, a hlavne aby nebol maloletý O. celé dni sám.

9. Ďalšie vyjadrenia podané neboli.

10. Výroky rozsudku o zmene úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. O. O. neboli odvolaním napadnuté, nadobudli právoplatnosť, preto neboli predmetom preskúmania v odvolacom konaní.

11. V priebehu odvolacieho konania podala matka 24.1.2019 návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala zverenia mal. O. do jej osobnej starostlivosti z dôvodu, že maloletý 16.1.2019 sám prišiel do jej domácnosti s tým, že nechce už bývať v domácnosti otca a chce zostať s ňou. Opäť poukazovala na skutočnosti, ktoré uvádzala v konaní vo veci samej, týkajúce sa nestarostlivosti otca o maloletého. Ďalej uviedla, že mal. O. má viac ako 300 vymeškaných hodín, nakoľko zanedbal vyučovací proces, avšak hodiny sú ospravedlnené, to však nie je postačujúce k tomu, aby vo vyučovacom procese pokračoval aj naďalej. Vzhľadom na enormný počet vymeškaných hodín je potrebné, aby maloletý O. nastúpil 28.1.2019 na psychiatrickú liečbu v Michalovciach. Mala za to, že k uvedenému nemuselo dôjsť, ak by maloletý nebol v starostlivosti otca. Súd prvej inštancie uznesením z 30.1.2019 č.k. 15P/17/2019 - 20 návrh matky zamietol, pričom poukázal na správu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce z 29.1.2019, z ktorej vyplynulo, že práca s rodinou na základe vypracovaného plánu na základe sociálnej práce s rodinou pokračuje. Matka i otec opakovane kontaktujú oddelenie a úrad zároveň vstupuje do rodinného prostredia detí. Otec sa dostavil 11.1.2019 na oddelenie a uviedol, že maloletý O. je už dlhodobo chorý a odmieta si plniť povinnú školskú dochádzku. Napriek tomu, že absolvoval viaceré odborné vyšetrenia, nevylučuje to, aby si plnil povinnú školskú dochádzku. Maloletý opustil jeho domácnosť a odišiel do domácnosti matky, a to z dôvodu, že trval na tom, aby si maloletý plnil povinnú školskú dochádzku a zároveň mu obmedzil prístup na internet, čo sa maloletému nepáčilo. S maloletým O. absolvoval vyšetrenie u klinickej psychologičky PhDr. I.L.. Táto odporučila, aby bol maloletý prijatý na hospitalizáciu na detskom psychiatrickom oddelení, čo otec zabezpečil s prijatím 28.1.2019. Maloletý po odchode do domácnosti matky odmietal nástup na liečenie a matka trvala na tom, aby maloletý bol liečený len ambulantne. Na úrad sa dostavila aj matka 23.1.2019 a na základe vykonaného pohovoru obaja, matka i maloletý súhlasili, že maloletý 28.1.2019 nastúpi na liečenie na detské psychiatrické oddelenie. Bez prítomnosti matky bol vykonaný pohovor s mal. O., ktorý uviedol, že chce zotrvať v domácnosti matky, kde sa cíti dobre. Otec sa o neho dostatočne nestaral, nevedel sa s ním porozprávať. Následne 29.1.2019 telefonicky kontaktoval otec oddelenie a uviedol, že maloletý nastúpil na liečenie do Psychiatrickej nemocnice Michalovce na detské oddelenie. Približne dva týždne bude hospitalizovaný bez možnosti prijímať návštevy a následne sa určí, aká bude ďalšia doba liečenia. Úrad práce mal za to, že nenastala taká skutočnosť, ktorá by osvedčovala naliehavosť úpravy rodičovských práv a povinností k maloletému neodkladným opatrením. Proti uvedenému rozhodnutiu podala odvolanie matka, o ktorom rozhodol odvolací súd uznesením z 27.3.2019 č.k. 7CoP/45/2019-58 tak, že napadnuté uznesenie potvrdil s poukazom na doplnenú správu kolízneho opatrovníka, z ktorej vyplynulo, že maloletý O. bol prepustený z hospitalizácie 21.2.2019 a podľa zhodných oznámení rodičov maloletý sa zdržiava v domácnosti otca po skončení vyučovania do 19.00 hod. a následne odchádza do domácnosti matky a počas víkendov od piatka do nedele sa opäť zdržiava v domácnosti otca. Kolízny opatrovník konštatoval, že počas práce s rodinou dieťaťa nebolo zistené, že otec nedokáže zabezpečiť starostlivosť maloletému, i keď je pravdou, že hygiena bývania v jeho domácnosti je na oveľa nižšej úrovni ako v domácnosti matky. Poukázal nato, že mal. O. počas troch rokov neprejavil záujem o zverenie do osobnej starostlivosti matky a jeho záujem zotrvať v jej starostlivosti nastal až v čase, keď otec striktnie trval na tom, že si musí plniť pravidelne povinnú školskú dochádzku a svoje povinnosti. Majú vedomosť aj o tom, že maloletý začína byť na matku agresívny, táto nemá taký rešpekt ako otec. Maloletý je vo veku, kedy je veľmi dôležitá autorita rodiča, ktorý dokáže pozíčne trvať na pravidlách a povinnostiach svojich detí. K vyjadreniu pripojil prepúšťaciu správu maloletého z 21.2.2019, z ktorej vyplynulo, že ide o prvú hospitalizáciu na psychiatrickom oddelení na odporúčanie pedopsychiatrickej MUDr. Š. pre dekompenzáciu psychického stavu za účelom diagnostiky a liečby. Pri príjme bola v popredí anxióza viazaná na školské prostredie, sociálna izolácia, dysforické rozlady, somnia a rexia v norme, mal v minulosti nočné mory, večer počuje nejaké kroky pri okne v dome, má sklony k úzkostnému prežívaniu, somatoformné ťažkosti. Ide o osobnosť vo vývine, pubertálnu so sklonom k neurotickým strachom a prejavom so školskou fóbiou. Postupne sa adaptoval na režim na oddelení, pre trávacie ťažkosti bola odporúčaná liečba gastroenterológom. Bolo sledované u maloletého vyhýbavé správanie, bol pasívne podrobivý, ťažko sa mu vyjadrovalo o svojich pocitoch a problémoch, bol hypobúlický voči školským povinnostiam. Bol vedený k rešpektovaniu autorít a usmernený k zodpovednému prístupu k povinnostiam. Počas hospitalizácie bol bez potreby

psychofarmakoterapie. V závere verbalizoval zmenu, avšak parciálne kritický, si vytvára náhľad na svoje správanie, je uňho intermitentne pozorovaný vnútorný nepokoj a anxieta viazaná na školu a jej prostredie a školská fóbia, sklon k neurotickým prejavom. Bol prepustený v kompenzovanom psychickom stave v doprovoде zákonného zástupcu. Doporučili psychoterapeutické vedenie, stanoviť hranice a pozitívne motivovať. Odporúčali pravidelné kontroly u ambulantného pedopsychiatra a medikáciu, psychoterapeutické vedenie. Na základe uvedeného sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že návrhom matky nebolo dostatočne osvedčené splnenie zákonných podmienok pre nariadenie neodkladného opatrenia, nakoľko tvrdenia matky o nevhodnej starostlivosti otca o maloletého neboli nijakým hodnoverným dôkazom preukázané (osvedčené), pričom ani samotná skutočnosť, že maloletý sa zdržiaval v domácnosti matky od 16.1.2019 údajne pre nehody s otcom, nezakladá okamžitý zásah súdu do pomerov dieťaťa za situácie, že nehody s otcom vznikli zjavne z dôvodu, že otec od maloletého požadoval pravidelné navštevovanie školy a plnenie si povinností, z ktorého dôvodu mu i obmedzil prístup na internet. Vyhodnotil, že z matkou predloženého prepisu sms komunikácie medzi rodičmi vyplýva skutočným motívom matky, pre ktorý sa domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, a to zverenia maloletého do jej osobnej starostlivosti bola práve plánovaná hospitalizácia dieťaťa na psychiatrickej klinike doporučená ošetrojúcou psychiatrickou dieťaťa, s čím však matka za žiadnych okolností nesúhlasila, navrhovala, aby bral lieky, bol liečený ambulantne, aby mu lekárka umožnila individuálny študijný plán a podobne.

12. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

13. Podľa ust. § 389 ods. 1 písm. c/ CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom.

14. Podľa ust. § 217 ods. 1 CSP, pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia. Ustanovenia o sudcovskej koncentrácii konania tým nie sú dotknuté.

15. Podľa ust. § 35 CMP, súd je povinný zistiť skutočný stav veci.

16. Podľa § 36 CMP, súd je povinný vykonať aj iné dôkazy, ako navrhli účastníci, ak je to potrebné na zistenie skutočného stavu veci.

17. Odvolací súd preskúmal rozsudok v napadnutej časti týkajúcej sa zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. O. spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 CSP a contrario a dospel k záveru, že súd prvej inštancie ku dňu vyhlásenia svojho rozsudku vo veci samej dostatočne zistil skutočný stav, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine a dospel k správne mu záveru, že neboli splnené podmienky pre zmenu vo výchove mal. O. s poukazom na vôľu dieťaťa s tým, že žiadne výrazné zanedbávanie starostlivosti otca o maloletého preukázané nebolo, pričom samotné hygienické podmienky v domácnostiach rodičov nemôžu byť jediným kritériom pre zhodnotenie, ktoré výchovné prostredie pre mal. dieťa je vhodnejšie. Napokon kolízny opatrovník dlhodobo pracuje s rodinou mal. detí a nezistil žiadne ohrozenie, či zanedbanie starostlivosti o mal. deti, preto odporučil vychádzať z vôle detí a ich individuálnych preferencií vo vzťahu k výchovnému prostrediu toho ktorého z rodičov.

18. Po vyhlásení rozsudku však zjavne nastali nové skutočnosti, kedy u mal. O. došlo k zhoršeniu psychického stavu, zvýrazneniu školskej fóbie, opusteniu domácnosti otca, v ktorej dlhodobo mal záujem zotrvať, pričom indície smerujú k motívom maloletého vyhnúť sa striktnému dodržiavaniu pravidiel, ktoré sa snažil nastaviť otec maloletého. Dekompenzovaný psychický stav dieťaťa musel byť riešený až hospitalizáciou na detskom psychiatrickom oddelení. Zo záverov prepúšťacej správy maloletého z uvedeného oddelenia zároveň vyplýva, že maloletý potrebuje pevné vedenie, stanovenie hraníc, pozitívnu motiváciu a psychoterapeutické vedenie. Na základe uvedeného je teda zjavné, že v tomto prípade je potrebné vôľu maloletého zostať v starostlivosti matky hodnotiť v kontexte uvedených skutočností s prihliadnutím na pubertálny vek maloletého, jeho zjavnú závislosť na počítači a školskú fóbiu, kedy uprednostňuje prostredie priaznivejšie naklonené jeho predstávám o trávení svojho času (porovnaj odôvodnenie uznesenia Krajského súdu v Košiciach 7CoP/45/2019 z 27.3.2019) a s poukazom na odporúčania uvedené v prepúšťacej správe psychiatrického oddelenia je nevyhnutné

znaleckým dokazovaním z odboru pedopsychológie, prípadne pedopsychiatrie zistiť, ktorý z rodičov má osobnostné predpoklady pre zvládnutie psychického stavu maloletého a dôslednejšie zistiť i vhodný prístup rodičov k zabezpečovaniu starostlivosti o dieťa po psychickej stránke. S poukazom na uvedené je teda nevyhnutné vykonať dokazovanie za účelom zistenia úplne nového skutočného stavu a následným právnym posúdením výsledkov tohto dokazovania opätovne rozhodnúť o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k mal. O., ktorý rozsah dokazovania nie je účelné realizovať odvolacím súdom, preto odvolací súd zrušil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti podľa § 389 ods. 1 CSP a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

19. Po vrátení veci bude teda úlohou súdu prvej inštancie doplniť dokazovanie v naznačenom smere, teda zistiť, akou formou výchovy budú najlepšie zabezpečené potreby dieťaťa tým ktorým z rodičov, predovšetkým po stránke osobnostnej, stability výchovného prostredia, rešpektovania i práva dieťaťa na zachovanie vzťahu k obom rodičom, rešpektovania práva druhého rodiča vo vzťahu k výkonu osobnej starostlivosti o dieťa rešpektujúc záujem dieťaťa z hľadísk uvedených v článku 5 Základných zásad Zákona o rodine a opäť rozhodnúť o návrhu matky na zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k mal. O..

20. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).